

звук допомагає нам пристосуватися до процесу частотно-хвильового зрушення (зміна частоти коливань), що захопив багаторівневість реальності.

В багатьох культурних традиціях різних народів закладена ідея, що доторкнутися до витоків буття можна тільки через звук. В цій концепції злилися два підходи – духовно-релігійний та науково-пізнавальний. Аналізуючи логічний зміст акустичних та візуальних даних в роботі «Єдинство чувств», Х.Плеснер підкреслює гіпотезу про рівноцінність взаємозв'язку тілесних станів та чуттєвих структур. На його думку, музика, завдячуючи послідовності тонів створює умови для виникнення образів, і саме тому вона володіє *суттю* [3, с. 295].

Все у нашому світі перебуває в стані вібрації; кожне тіло володіє особистою частотою коливань. Звук має велику владу: він здатен змінювати молекулярну структуру, створювати нові форми та образи. Використовуючи цей феномен, можна впливати на будь-які предмети і явища шляхом їх вдосконалення. Шляхом вправ можна навчитися використовувати *гармоніки* (мінімальна складова звука), що резонують з нашим головним мозком, тілом, ефірним полем, для того, щоб змінити власну частоту вібрацій. Відчутними гармоніки стають лише після того, як починає змінюватися частота коливань. В першу чергу зміни торкаються нашого слуху, потім настає черга голосового апарату і завершальним етапом являється відкриття нових реальних можливостей [2].

Ідеальним початком голосового звучання постає ідея про звук. Вона народжується у свідомості, а починає реалізовувати себе в рухові тіла: через дихання, через напруження тих м'язевих груп і зв'язок, які відповідають за звукоутворення. Отже, звук відображає здатність людини відчувати своє буття, формувати фонетичну систему мови, комунікувати та доносити сутнісний зміст інформації, тобто, виконувати *коннотативу* функцію.

Література

1. Clynes M. Musik beyond the Skore. *Communication and Cognition*. 1986. №19.
2. Голдмен Д. Целительные звуки / пер. с англ. Д. Голдмен. М.: Издательский дом «София», 2003. 224 с.
3. Никитин В. Н. Арт-терапия: учебное пособие. М.: Когито-Центр, 2014. 328 с.

УДК 37.7458 (4)

Локшина О.І.

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
olena.lokshyna@gmail.com

**ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ: ПОЗИЦІЯ
МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

Постановка проблеми. В умовах розбудови економіки знань якісна освіта набуває особливої значущості, а педагоги розглядаються агентами інноваційних змін. З огляду на це модернізація педагогічної освіти перетворилась на неперервний процес у державах світу. Акцент робиться на запровадженні нової філософії професійного розвитку, який називається ключовою умовою успішності системи освіти. Вагомий внесок у розбудову сектора професійного розвитку педагогів роблять провідні міжнародні організації. Стислі результати осмислення позиції останніх викладено у цій праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У компаративному вимірі педагогічна освіта зарубіжжя аналізується у працях Н. Авшенюк, Н. Бідюк, І. Демченко, Т. Кристопчук, Н. Мукан, О. Огієнко, Л. Пуховської, А. Сбруєвої, С. Сисоєвої та ін. Зокрема, у колективній праці «Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів» охарактеризовано моделі педагогічної освіти у розвинених країнах зарубіжжя з точки зору ефективності для України [1]. Виокремлення загальних для держав-членів ЄС тенденцій розвитку педагогічної освіти зроблено у монографії Т. Кристопчук «Педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу» [3]. Динаміку розвитку педагогічної освіти у США представлено Т. Кошмановою у праці «Розвиток педагогічної освіти у США (1960 – 2000 рр.)» [2].

Формулювання мети роботи (постановка завдання). Метою роботи є узагальнення позиції ключових міжнародних організацій щодо професійного розвитку педагогів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У тлумачних словниках професійний розвиток трактується як процес вдосконалення і розширення навичок персоналу через доступ до можливостей освіти та навчання на робочому місці або поза організацією, як і шляхом спостереження за тим, як інші виконують роботу. Зазначається, що професійний розвиток сприяє формуванню та підтримці моралі співробітників і сприяє інтеграції високопрофесійного персоналу в організацію [5].

В освіті термін «професійний розвиток» вживається для позначення широкого спектру спеціалізованої підготовки, формальної освіти або підвищення кваліфікації, що спрямовані на допомогу адміністраторам та викладачам вдосконалити свої професійні знання, компетентності, навички та ефективність [6].

ЮНЕСКО розглядає професійний розвиток у широкому сенсі, як розвиток професійної ролі особи [7, с. 11]. Професійний розвиток педагогів позиціонується ЮНЕСКО як довгостроковий процес, що охоплює регулярні можливості та досвід, спрямований на сприяння зростанню у професії. Сьогодні, наголошують експерти ЮНЕСКО, професійний розвиток ґрунтується на нових концептуальних положеннях. Зокрема, він:

– ґрунтується на ідеях конструктивізму і вже не обмежується форматом трансляції знань. У результаті педагоги розглядаються як активні «учні» в процесі професійного розвитку;

– розглядається як довготривалий процес, що передбачає постійне навчання вчителів;

– вбачається як процес, що найбільш ефективно відбувається у конкретному контексті. На протигагу традиційній практиці підвищення кваліфікації вчителів новий формат розглядається в контексті школи та щоденної діяльності вчителів і учнів. Інноваційним професійним розвитком вважається «професійний розвиток на робочому місці», який включає такі форми, як дослідницькі проекти, практичні роботи та складання портфоліо.

– вчителі розглядаються з позиції «рефлектуючих» практиків», які приходять вчителювати, маючи певну базу знань, і поступово набувають нові знання і досвід.

– розглядається як процес, що базується на співробітництві. Йдеться про те, що найбільш ефективно професійний розвиток відбувається за умови взаємодії не лише з іншими педагогами, а й з адміністрацією, батьками та учнями.

– набуває багатовимірності. Може існувати безліч його моделей, і навіть в рамках однією моделі він може організовуватися у різних формах [7, с. 13-15].

ОЕСР розглядає професійний розвиток вчителів як діяльність, що орієнтована на розвиток навичок, знань, досвіду та інших характеристик вчителя. У сучасних умовах ОЕСР фокусує увагу на ефективність професійного розвитку педагогів. Ефективний професійний розвиток педагогів розглядається цією міжнародною організацією як такий, що є:

– довготривалим: він охоплює навчання, практику та зворотній зв'язок і забезпечує належний час і подальшу підтримку у навчанні;

– базованим на робочому місці: успішні програми професійного розвитку орієнтовано на залучення вчителів до навчальної діяльності, яка подібно до тих, що вони використовують зі своїми учнями, і заохочують розвиток спільноти практиків вчителів.

Окрім того, зростає інтерес до розвитку шкіл як організацій, що навчаються, та способів, за допомогою яких викладачі обмінюються своїми знаннями й досвідом більш систематично[4, с. 49].

Висновок. В умовах реформаційного розвитку освіти в країнах світу відбувається трансформація концептуальних засад професійного розвитку педагогів, та, відповідно, моделей і форм організації. Під впливом глобалізації, що сприяє уніфікації систем освіти і навчання, суттєвий внесок у теорію і практику професійного розвитку вчителів роблять міжнародні організації, які формують інноваційний вимір цієї педагогічної реалії шляхом узагальнення кращих практик та синхронізації з потребами економік і суспільств. Серед основних інноваційних ідей міжнародних організацій слід назвати багатовимірність форм професійного розвитку педагогів, неперервний характер, орієнтація на місце роботи педагога, акцент на колективні форми професійного розвитку.

Література

1. Зарубіжний досвід професійної підготовки педагогів : аналітичні матеріали / Н.М. Авшенюк та ін. Київ : ДКС «Центр», 2017. 83 с.

2. Кошманова Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960 - 2000 рр.) : дис... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2002. 589 с.

3. Кристопчук Т. Є. Педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу: монографія / за ред. С. О. Сисоєвої. Рівне : Волин. обереги, 2013. 483 с.

4. Creating Effective Teaching and Learning Environments. First Results from TALIS. OECD. Paris: Organization for Economic Co-Operation and Development, 2009. 305 с. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/9789264068780-en>.

5. Professional Development : Business Dictionary. URL: <http://www.businessdictionary.com/definition/professional-development.html> (дата звернення: 25.04.2020).

6. Professional Development : The Glossary of Educational Reform. URL: <https://www.edglossary.org/professional-development/> (дата звернення: 25.04.2020).

7. Villegas-Reimers E. Teacher professional development: an international review of the literature. UNESCO. Paris, 2003. 196 с.

УДК 373.31.5.091.31

Лопатка Г.Ф.

кандидат біологічних наук, доцент кафедри
змісту і методик навчальних предметів ТОКІППО
g.lopatka@ippo.edu.te.ua

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Одним з основних напрямів розвитку й удосконалення освітнього процесу є впровадження новітніх інноваційних технологій. Інновація – це нововведення, що поліпшує хід і результати освітнього процесу [1].

Важливими ключовими напрямами даного нововведення може бути: забезпечення освітнього процесу комп'ютерною й мультимедійною технікою; розроблення й упровадження мультимедіа та інтернет-технологій; забезпечення доступу до інформаційних ресурсів всесвітньої мережі Інтернет та інше.

Основу і зміст інноваційних освітніх процесів становить інноваційна діяльність, сутність якої полягає в оновленні педагогічного процесу, внесенні новоутворень в традиційну систему. Прагнення постійно оптимізувати освітній процес, зумовило створення нових і вдосконалення відомих педагогічних технологій [2].

Рушійною силою інноваційної діяльності є педагог як творча особистість, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним під час пошуку, розроблення, упровадження й поширення нових ідей. Творчий педагог має широкі можливості та необмежене поле для інноваційної діяльності.

Учитель відіграє важливу роль у створенні суб'єкт-суб'єктивних відносин у освітньому процесі, сприяє формуванню в учнів стійкого інтересу до педагогічної процесії [3].